

נדרים יט

עניין: משקין בית מטבחיא דכן וטומאת שמנים דחנוכה

מור וקציעה סיי תרע

ואכתי פש גבן לברורי מאי דאיכא למידק תו בהך ענינא, שהיוונים טימאו כל השמנים שבהיכל, ופך זה שמצאו טהור לפי שהכירוהו בחותם. והוצרכו המפרשים ליישב איך לא נטמא בהיסט כמבואר בדבריהם. נפלאה היא בעיני, מה כל החרדה הזאת, דלכאורה נראה שאין טומאה במשקין שבמקדש כל עיקר, מעדותו של יוסי בן יועזר. וא"כ איך נטמאו השמנים שבהיכל, שהרי בפנים נטמאו, והו"ל משקי בי מטבחיא. וי"ל מאן שמעת ליה דכן ממש רב, הא ס"ל משקי בי מדבחיא תנן, דהיינו הדם והמים, אבל יין ושמן טמויי מטמו, וללוי דאמר משקי בי מטבחיא, הא ס"ל כשמואל, מאי דכן מלטמא אחרים, אבל טומאת עצמן יש להן.

שואל ומשיב קמא ח"ג ס"י מב

מה ששאלת בהך ענינא דחנוכה [שבת כא,ב] דטמאו כל השמנים, והקשית למ"ד [פסחים יז,א] משקי בית (מטבחיא) [מדבחיא] דכן, אם כן היאך נטמאו השמנים הא הוה בעזרה והוה משקה בית מדבחיא¹. לפע"ד לא קשיא, דהרי אמרו בעבודה זרה דף נ"ב [ע"ב] דבאו בה פריצים וחללוהו דמכיון שבאו בה פריצים נתחלל מקדושתו, ועיין בר"ן שם [כד,ב מדפי הרי"ף ד"ה כי אתא עולא] דאף קדושת הגוף היה לו פדיון כיון שבא אחו וחללה, ועיין בשער המלך פרק ו' מאיסורי מזבח בסופו מה שכתב בזה, ואם כן שפיר נפקע הקדושה ושוב נטמאו כל השמנים², וז"ב³.

מהר"ל נר מצוה

כי היונים⁷² היו מטמאים את ההיכל שכך כח יון מיוחד להתגבר על ההיכל יותר מכל האומות. וסימן לדבר 'היכלי' עולה למספרו ס"ה, ויון' מספרו ס"ו, להורות כי יש למלכות יון כח גובר על ההיכל, וכזה מטמאים את ההיכל. כי מצד ההיכל בלבד⁷³ גובר עליו כח יון⁷⁴. ולכך כשגברו על ההיכל, טמאו את כל השמנים שבהיכל. ודוקא שמנים, כי השמן הוא

פחד יצחק חנוכה מאמר ו'

של השם יונתי אשר כנסת ישראל קרויה היא בו בגלות יון. כפי מדרשם של חכמים מסמן הוא השם הזה את האופי המיוחד של גלות יון, שהיתה הגלות היחידה אשר נמצאה בה כנסת ישראל יחד עם מקדשה העומד על מכונו. כלומר, יון לא ההריבה את הבית אלא חללה אותו, „באו פריצים וחללוהו“; כמו כן לא שפכה יון את השמן אלא טמאה אותו, „וטמאו כל השמנים.“ כיוון זה נובע מתוך המעמד הכללי של פרצוף יון כלפי כנסת ישראל. לא התנגדות כלפי סציוותה של כנסת ישראל, אלא התנגדות להחבלה בין ישראל לעמים. גם חילול הקודש וטומאת הסתרות אינם אלא מחיקת ההבדלה בין הקודש ובין החול, בין הטמא ובין הטהור.

ולא נשאר רק פך אחר קטון, שהיה מונח בחותם של כהן גדול (טנמ כ"א). כי כהן גדול יש לו קדושה על קדושה⁷⁸, כי כהן גדול נכנס לפני ולפנים לקודש⁷⁹ הקדשים⁷⁹, וזהו קדושה על קדושה, ומצד זה אין ליונים כח על ההיכל⁸⁰. ובשביל